

[Ministeren for kulturelle anliggender]

get for de videre faser i arbejdet. Som led i arbejdet foretages der en registrering af den gravning, der foregår i dag, men også af den gravning, der tidligere har været foretaget. Dette sker, fordi disse grave geologisk kan fortælle en del om råstoffernes beliggenhed.

Regeringen er principielt enig med det radikale venstre i, at spørgsmålet om efterbehandling af områder, hvor der indvindes råstoffer, er et vigtigt problem. Indvindingen skulle gerne ske på en måde, der tilgodeser landskabelige jordbrugsmæssige forhold. Den indvinding, som er foregået inden råstofloven fra 1972, har undertiden efterladt landskaber, som i høj grad kan virke forstyrrende i landskabsbilledet. Disse grave er ikke omfattet af loven. Hvor mange grave der er tale om, vides ikke nøjagtigt; fredningsstyrelsen skønner, at det drejer sig om mellem 2.000 og 4.000. For disse grave vil der ikke i medfør af råstofloven kunne fastlægges foranstaltninger, som sikrer, at de bliver efterbehandlet.

Man må imidlertid gøre sig klart, at det radikale venstres forslag vil være temmelig udgiftskrævende, og at miljøministeriet ikke har bevillingsmæssig mulighed for at dække disse udgifter. Der er ikke noget grundlag for nærmere at bedømme udgifterne, idet man bl. a. ikke kender det nøjagtige antal og omfang af de arealer, der bør efterbehandles, endside hvorledes efterbehandlingen skal ske, men med et slag på tasken, der er absolut uforbindende, er vurderingen, at det vil være en udgift på omkring 60 mill. kr., hvis man skulle gå tilbage. Hertil kommer, at de tidligere grave kan indeholde gode forekomster, som det i dag eller i nær fremtid kan betale sig at udnytte. Sådanne arealer skulle nødig efterbehandles, således at det virker bremsende på en senere råstofindvinding. Undertiden vil der også være naboarealer til tidligere grave, der indeholder forekomster, som det kan betale sig at udnytte, forinden der sker en samlet efterbehandling.

Endelig vil jeg pege på, at tidligere grave kan benyttes til mange ting, f. eks. deponering af overskudsjord; visse arealer kan indrettes til naturformål og være refugier for planter, insekt- og fugleliv.

Det radikale venstres forslag rører derfor efter min opfattelse ved en temmelig omfattende problemstilling, som vil kræve en nøjere analyse. I en sådan måtte det indgå, hvilke

arealer der skal efterbehandles, hvorledes dette nærmere skal planlægges og organiseres, og endelig må det fastlægges, hvordan efterbehandlingsarbejdet skal udføres. Da det er amtskommunerne og fredningsstyrelsen, som administrerer råstofloven, ville det være naturligt, at disse myndigheder i givet fald forestod det arbejde, der skulle udføres.

Fredningsstyrelsen undersøger, som jeg sagde i min indledning, hvorledes råstofindvindingen forholder sig til andre arealanvendelsesinteresser.

Da der med analysearbejdet vil gå nogen tid, vil jeg bede fredningsstyrelsen om særlig at se på, om der forholdsvis hurtigt kan peges på nogle områder, hvor en efterbehandling bør foretages.

Fredningsstyrelsen har oplyst, at der for visse større områder, f. eks. Davinde-Tarupområdet ved Odense, allerede er foretaget nogle overvejelser om, hvorledes en efterbehandling kan ske. Et andet eksempel er Tjæreborg ved Esbjerg, hvor der på samme måde ligger et materiale, der tager efterbehandlingsspørgsmålene i dette område op. Forslaget er udarbejdet af en række kommunale eksperter samt repræsentanter for amtsrådet og for Hedeselskabet.

Der vil nu blive bedt fredningsstyrelsen om i samarbejde med amtskommunerne og de berørte myndigheder, herunder først og fremmest landbrugsministeriet, at foretage en nærmere beregning af disse to eksempler. Det må dels vurderes, hvad de økonomiske konsekvenser vil være, dels hvad den beskæftigelsesmæssige effekt vil være.

Regeringen mener på denne baggrund ikke, at der på nuværende tidspunkt bør udarbejdes lovforslag om efterbehandling af tidligere grusgrave, som det er ønsket af det radikale venstre. En stillingtagen vil kræve en nærmere analyse af problemet og dets omfang både af arealmæssig, økonomisk og beskæftigelsesmæssig art.

Derimod vil miljøministeren bede fredningsstyrelsen gå i gang med at beregne de to konkrete forslag til efterbehandling, og endvidere vil miljøministeren bede styrelsen om at fremskynde arbejdet med bedømmelse af forholdet mellem råstofindvinding og anden arealanvendelse og at tilrettelægge dette arbejde således, at det også kan danne grundlag for at vurdere, om og i hvilket omfang de offentlige myndigheder skal afsætte